

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 379/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Juristi s. r. o., Krivá 3, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Pavol Gombos, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 50/2021 z 31. januára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 7 Cdo 50/2021 z 31. januára 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“), ktoré navrhuje zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.
2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 19 C 400/2013-281 z 5. marca 2018 zastavil dovolacie konanie iniciované sťažovateľkou a jej sťažnosť proti tomuto rozhodnutiu zamietol uznesením č. k. 19 C 400/2013-334 z 30. januára 2019 (ďalej len „uznesenie sudcu“). Dôvodom bolo nezaplatenie súdneho poplatku a nepodanie žiadosti o oslobodenie súdnych poplatkov zo strany sťažovateľky. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 9 Co 97/2019 z 26. augusta 2019 odmietol odvolanie sťažovateľky podľa § 386 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pretože podľa § 355 ods. 2 v spojení s § 357 CSP nie je proti tomuto rozhodnutiu prípustné.
3. Proti uzneseniu krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP. Namietala, že v čase rozhodovania okresného súdu o jej sťažnosti jej bol rozhodnutím Centra právnej pomoci priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci v dovolacom

konaní. Okresný súd túto skutočnosť nesprávne vyhodnotil a zvolil nesprávny procesný postup. Krajský súd mal preto uznesenie sudcu okresného súdu zrušiť, a nie odvolanie odmietnuť.

4. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, pretože smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Tento záver postavil na konštatovaní, že uznesenie krajského súdu nie je rozhodnutím vo veci samej ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka je presvedčená o tom, že najvyšší súd napadnutým uznesením porušil jej právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Jediný argument, o ktorý najvyšší súd oprel svoje rozhodnutie, totiž nie je správny. Nie je pravdou, že by rozhodnutie krajského súdu o odmietnutí odvolania nebolo rozhodnutím vo veci samej. V tejto súvislosti poukazuje na uznávanú právnu teóriu, v zmysle ktorej „*rozhodnutiami odvolacieho súdu, ktorými sa konanie končí, sú: 1. uznesenie o odmietnutí odvolania (§ 386 CSP)*“ [in Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 1356.]. V dôsledku tohto nesprávneho záveru sa najvyšší súd v predmetnom dovolacom konaní vôbec nezaoberal podstatou dovolania sťažovateľky, v dôsledku čoho jej nedal žiadnu odpoveď na ňou vznesené dovolacie dôvody. Zároveň jej odňal možnosť náležite argumentovať proti rozhodnutiu o dovolaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka sťažovateľky o porušení jej práva na súdnu ochranu napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorému vytyka dôvod, pre ktorý odmietol jej dovolanie.

8. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

9. Všeobecný súd v zásade nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi jeho postup v civilnom sporovom konaní. Takýmto predpisom je aj Civilný sporový poriadok. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, čo platí pre všetky konania vrátane dovolacieho (§ 419 a nasl. CSP). Keďže posudzovanie splnenia podmienok dovolacieho konania je zásadne v právomoci najvyššieho

súdu s ohľadom na argumentáciu sťažovateľky v jej ústavnej sťažnosti sa úloha ústavného súdu v tejto veci obmedzila na posúdenie, či najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil dôvody odmietnutia dovolania sťažovateľky.

10. V tejto súvislosti je potrebné dať za pravdu sťažovateľke, že najvyšší súd založil svoje rozhodnutie na nesprávnych dôvodoch. Uznesenie o odmietnutí odvolania je totiž rozhodnutím, ktorým sa konanie končí (§ 386 CSP), proti ktorému právna úprava podanie dovolania pripúšťa. Súčasne však treba poznamenať, že takáto vada v odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu ešte nemusí znamenať vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia, resp. spôsobiť jeho ústavnú neudržateľnosť.

11. Ako vyplýva z popísanej chronológie daného sporu, okresný súd zastavil dovolacie konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, pričom proti takému rozhodnutiu vydanému vyšším súdnym úradníkom bola prípustná sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca. Proti rozhodnutiu sudcu právny poriadok nepripúšťa podanie riadneho opravného prostriedku, o čom bola sťažovateľka riadne poučená. V tomto smere bolo poučenie sudcu okresného súdu o prípustnosti odvolania jasné a zrozumiteľné (hoci samotné poučenie nie je záväzné pre posudzovanie prípustnosti odvolania ako riadneho opravného prostriedku). Jediným prípustným právnym prostriedkom nápravy proti rozhodnutiu sudcu, ktorým bolo možné zvrátiť zastavenie dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, bola ústavná sťažnosť (k tomu pozri II. ÚS 218/2022), a tú sťažovateľka nevyužila.

12. Sťažovateľka posúdila prípustnosť účinných prostriedkov nápravy v jej veci nesprávne, a napriek zákonnej právnej úprave a poučeniu sudcu v jeho uznesení iniciovala dovolacie konanie proti uzneseniu sudcu. Krajský súd ako súd odvolací odvolanie sťažovateľky odmietol podľa § 386 písm. c) CSP, pretože bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému zákon podanie odvolania nepripúšťa (§ 357 CSP).

13. V následnom dovolacom konaní mohla sťažovateľka uplatniť iba námietky, ktoré by smerovali proti rozhodnutiu krajského súdu, konkrétne proti vecnej správnosti odmietnutia jej odvolania. Inak povedané, sťažovateľka mohla namietať iba to, či krajský súd správne postupoval, ak jej odvolanie odmietol podľa § 386 písm. c) CSP, a či svoje rozhodnutie oprel o správne zákonné dôvody. Sťažovateľka sa však v podanom dovolaní ani len nepokúsila polemizovať s argumentáciou krajského súdu o neprípustnosti odvolania, ale svoje dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP, založila na celkom iných argumentoch. Namietala, že sudca okresného súdu nesprávne rozhodol, ak zamietol jej sťažnosť proti rozhodnutiu o zastavení dovolacieho konania. Bola toho názoru, že krajský súd mal rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť, a nie jej odvolanie odmietnuť. Navrhovala, aby najvyšší súd zrušil uznesenie sudcu okresného súdu aj uznesenie dovolacieho súdu.

14. Tieto námietky však celkom zjavne smerujú proti rozhodnutiu sudcu vydanému v sťažnostnom konaní a neboli prípustné v odvolacom konaní (keďže tento opravný prostriedok nie je zo zákona prípustný), tobôž potom neboli prípustné v dovolacom konaní. Z hľadiska týchto námietok smerujúcich do sťažnostného konania najvyšší súd nemohol (a ani nemôže) dovolanie sťažovateľky preskúmať, pretože proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie nie je dovolanie prípustné. Tieto námietky neboli spôsobilé založiť prípustnosť a dôvodnosť dovolania, a iné námietky sťažovateľka

dovolaciemu súdu nepredostrela. Takto potom z ústavnoprávneho hľadiska obstojí záver najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania sťažovateľky a o jeho odmietnutí.

15. Druhým dôvodom na konštatovanie ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je to, že neprípustnosť odvolania proti rozhodnutiu sudcu okresného súdu, ktorým rozhodol o sťažnosti sťažovateľky, vyplýva priamo zo zákona (§ 355 ods. 2 CSP v spojení s § 357 CSP *a contrario*). Odvolanie tak v predmetnej veci nepredstavovalo účinný prostriedok ochrany subjektívnych práv sťažovateľky proti uzneseniu sudcu o zamietnutí jej sťažnosti. V zmysle účinného znenia procesného predpisu išlo o jednoinštančné rozhodovanie súdu. Sťažovateľka bola zastúpená advokátom ako osobou znalou práva, ktorá si musela byť vedomá existencie jasnej právnej úpravy, že odvolanie je zo zákona vylúčené (napr. I. ÚS 352/2016, II. ÚS 68/2018), resp. objektívne neprípustné (§ 355 ods. 2 a § 357 CSP). V tomto smere je právna úprava jednoznačná a krajský súd nepochybil, ak odvolanie sťažovateľky s poukazom na relevantnú právnu úpravu odmietol. Najvyšší súd sa tým v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nezaoberal, pretože ani sťažovateľka v podanom dovolaní nepolemizovala s argumentáciou krajského súdu o neprípustnosti odvolania.

16. Už uvedené závery umožňujú ústavnému súdu konštatovať, že nesporné pochybenie najvyššieho súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia (bod 10), neznamená jeho vecnú nesprávnosť a v konečnom dôsledku ani porušenie ústavného práva sťažovateľky. Prípadné zrušenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu z dôvodu nepriliehavého odôvodnenia (inak vecne správneho výroku), by totiž iný výsledok než odmietnutie dovolania, sťažovateľke neprinesol. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že rozhodnutie sa zásadne nezrušuje preto, aby sa formálne zopakoval proces a odstránili formálne vady, ak výsledok konania nemôže priniesť pre sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie (III. ÚS 246/2018, III. ÚS 152/2019).

17. Vychádzajúc zo skutočností odôvodňujúcich záver o ústavnej akceptovateľnosti napadnutého uznesenia, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

18. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu